

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie I./2016
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 314/2015
populárny názov	Opakovaná daňová kontrola
sudca spravodajca	JUDr. Marianna Mochnáčová PhD.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2
analytická právna veta	Z uvedeného možno uzavrieť, že pokiaľ správca dane uskutoční daňovú kontrolu napriek existencii zo zákona vyplývajúcej prekážky (uplynutie prekluzívnej lehoty, opakovaná daňová kontrola bez splnenia zákonných podmienok), pre ktorú nie je možné daňovú kontrolu vykonať, ide o porušenie zásady právnej istoty v daňovom konaní, a teda o nezákonný zásah do práv daňového subjektu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorým na základe ňou podaného odvolania potvrdil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“), ktorým tento zamietol žalobu sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bol potvrdený dodatočný platobný výmer správcu dane o vyrubení rozdielu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie máj 2008, vydaného na základe daňovej kontroly uskutočnenej v období od 4. mája 2011 do 3. mája 2012. Vo vzťahu k sťažovateľke v predchádzajúcom konaní krajský súd rozsudkom zrušil predchádzajúce rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie správcu dane o znížení odpočtu DPH vydané na základe záverov daňovej kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH za zdaňovacie obdobie máj 2008 uskutočnenej v období od 27. júla 2008 do 14. septembra 2009. Dôvodom zrušenia uvedeného rozhodnutia bolo nedodržanie jednoročnej prekluzívnej lehoty na vykonanie a ukončenie daňovej kontroly. Na základe tohto rozhodnutia krajského súdu vydal žalovaný rozhodnutie o zrušení rozhodnutia správcu dane a vec vrátil na ďalšie konanie správcovi dane. Správca dane oznámil sťažovateľke začatie daňovej kontroly dane z pridanej hodnoty za máj 2008. Sťažovateľka namietala, že najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí stotožnil s nesprávnymi a ústavne neprijateľnými závermi krajského súdu, prípadne k niektorým jej námietkam sa nevyjadril vôbec, čím porušil označené práva sťažovateľky. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je preto podľa sťažovateľky neodôvodnené, arbitrárne a nerešpektujúce základné zásady daňového konania.
z odôvodnenia	Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či napadnuté rozhodnutie nie je arbitrárne

a či ho najvyšší súd ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom zdôvodnil.

Námietky sťažovateľky možno zhrnúť takto: a) daňová kontrola, ktorá tvorila zákonný podklad pre vydanie rozhodnutí daňových orgánov, ktoré boli predmetom preskúmania v rámci správneho súdnictva, bola vykonaná v rozpore so zákonom, keďže v skutočnosti išlo o opakovanú daňovú kontrolu, a nie riadnu daňovú kontrolu, b) po prerokovaní protokolu o daňovej kontrole sa neuskutočnilo prvostupňové vyrubovacie konanie, pričom touto námietkou sa najvyšší súd náležite nezaoberal, c) nebola dodržaná zákonná lehota na vykonanie dôkazov, d) nezákonne vykonané dôkazy boli nesprávne vyhodnotené tak jednotlivo, ako i vo vzájomnej súvislosti. Skutočný skutkový stav veci je v rozpore so skutkovým stavom, čím došlo k porušeniu zásady voľného hodnotenia dôkazov.

Ako zásadnú námietku sťažovateľky ústavný súd vyhodnotil jej tvrdenie o nezákonnosti vykonania daňovej kontroly.

V tejto súvislosti ústavný súd považoval za potrebné poukázať na základné zásady daňového konania, ktoré už vo svojej rozhodovacej činnosti judikoval, keď v náleze sp. zn. I. ÚS 238/06 zo 16. decembra 2008 zhrnul, že daňové konanie je ovládané celou radou princípov, resp. zásad, ktoré sú spoločné pre celú oblasť správy daní a ktoré sa premietajú najmä do roviny práv a povinností subjektov zúčastnených na daňovej kontrole a nadväzujúcich konaní a procesov. Medzi relevantné princípy upravené zákonom o správe daní patrí napr. zásada zákonnosti, ktorá predovšetkým ustanovuje povinnosť pre správcu dane v daňovom konaní postupovať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Pre daňovú kontrolu a daňové konanie je jednou z najvýznamnejších zásad tzv. zásada voľného hodnotenia dôkazov, podľa ktorej správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo. Zásada rovnosti, podľa ktorej všetky daňové subjekty majú v daňovom konaní rovnaké práva a povinnosti, vo svojej podstate vychádza z ústavnej zásady rovnosti účastníkov. Zásada zákonnosti disponuje dominantným postavením voči ostatným zásadám.

Ústavný súd súčasne pokladal za nevyhnutné poukázať na výklad pojmu „daňová kontrola“, tak ako vyplýva z nálezu sp. zn. I. ÚS 238/06 zo 16. decembra 2008, v ktorom ústavný súd uviedol: „Daňová kontrola nepredstavuje samostatné daňové konanie, ale je čiastkovým procesným postupom, ktorý sa uskutočňuje v rámci daňového konania; nie je teda samostatnou fázou daňového konania, ale úkonom správcu dane. Daňová kontrola sa spravidla začína spísaním zápisnice o začatí daňovej kontroly. Ukončená je dňom prerokovania protokolu o daňovej kontrole s kontrolovaným daňovým subjektom. Protokol o daňovej kontrole nemožno považovať za rozhodnutie, pretože ním sa daňovému subjektu neukladajú práva a povinnosti, ale je iba podkladom na prípadné vydanie platobného výmeru. Daňová kontrola je teda svojou povahou procesom kontrolným, a nie rozhodovacím.“ V súvislosti s uvedeným ústavný súd dodáva, že daňová kontrola ako súbor čiastkových úkonov správcu dane je vykonávaná v rámci konkrétneho daňového konania, ktorým sa rozumie konanie o jednej dani (druh dane) za jedno zdaňovacie obdobie vedené proti konkrétnemu daňovému subjektu. Zo všeobecných zásad a princípov daňového konania, tak ako boli už uvedené, však vyplýva, že v určitých prípadoch nie je možné daňovú kontrolu vykonať. Jednou zo zákonných prekážok vykonania daňovej kontroly, ktorá už bola judikatúrou všeobecných súdov, ako aj ústavného súdu potvrdená, je uplynutie prekluzívnej lehoty pre uskutočnenie daňovej kontroly. Ďalšia prekážka uskutočnenia daňovej kontroly je podľa názoru ústavného súdu modifikáciou zásady *res iudicatae*, pretože aj v daňovom konaní je potrebné zohľadňovať základný procesnoprávny princíp *ne bis in idem*. Uvedený princíp sa podľa názoru ústavného súdu preniesol do daňového konania ako zákaz opakovanej daňovej kontroly, ktorý však nie je chápaný ako absolútny, keďže za splnenia zákonom presne stanovených podmienok vyplývajúcich zo zákona o správe daní je možné opakovanú daňovú kontrolu uskutočniť. Pojmom opakovaná daňová kontrola možno teda označiť postup správcu dane, ktorý vykonáva v poradí druhú daňovú kontrolu tej istej dane za to isté zdaňovacie obdobie u totožného daňového subjektu.

	<p>Pre posúdenie toho, či v danom prípade ide o opakovanú daňovú kontrolu, je podľa názoru ústavného súdu rozhodujúce aj vymedzenie rozsahu oboch daňových kontrol. Správca dane teda môže u toho istého subjektu vykonať daňovú kontrolu rovnakej dane za rovnaké zdaňovacie obdobie, pokiaľ druhá daňová kontrola bude mať vymedzený odlišný rozsah. V žiadnom prípade nie je možné vykonanie opakovanej daňovej kontroly len pre účely konvalidovania pochybení správu dane pri predchádzajúcej daňovej kontrole.</p> <p>Najvyšší súd prevzal právny záver krajského súdu, že kontrolu oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu DPH a daňovú kontrolu na odpočet DPH je potrebné považovať za dve rozličné daňové kontroly, pretože zákon o správe nevyklučuje, aby u daňového subjektu nemohli byť vykonané obe uvedené daňové kontroly za rovnaké zdaňovacie obdobie. K odlišnostiam spočívajúcim v rozsahu uskutočnených daňových kontrol nezaujali všeobecné súdy žiadne relevantné závery.</p> <p>Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému nesprávnemu procesnému postupu daňových orgánov po zrušení prvého rozhodnutia správcu dane (vydaného po skončení daňovej kontroly na zistenie oprávnenosti nároku na nadmerný odpočet DPH) predchádzajúcim rozhodnutím žalovaného vydaným na základe rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzajúc zo svojej judikatúry konštatoval, že daňové konanie končí právoplatnosťou meritórneho rozhodnutia správcu dane alebo odvolacieho orgánu, avšak rozhodnutie odvolacieho orgánu o zrušení prvostupňového rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie nemožno považovať za rozhodnutie, ktorým sa právoplatne rozhodlo o predmete konania. Po nadobudnutí jeho právoplatnosti predsa musí pokračovať konanie na prvom stupni, ktorého zavíšením bude meritórne rozhodnutie. Ako zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, predchádzajúce daňové konanie nebolo dosiaľ ukončené žiadnym meritórnym rozhodnutím.</p> <p>S uvedenou námietkou sťažovateľky sa najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal náležitým spôsobom, a preto je odôvodnenie jeho rozhodnutia v tejto časti nepreskúmateľné.</p> <p>Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia podľa názoru ústavného súdu taktiež nevyplýva relevantné zaujatie stanoviska najvyššieho súdu k sťažovateľkou nastolenej otázke, kedy prebehlo vyrubovacie konanie. Argumenty sťažovateľky zostali v podstate nezodpovedané, a preto ústavný súd hodnotí odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tejto časti ako nepreskúmateľné a nepresvedčivé.</p> <p>Ústavný súd tiež pristúpil k posúdeniu námietky sťažovateľky o nezákonnosti dôkazov získaných správcou dane a ich nesprávneho hodnotenia jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia k tejto námietke sťažovateľky uviedol, že v zhode s krajským súdom považuje vykonané dokazovanie za zákonné. Ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľky o nezákonnosti dôkazov bola najvyšším súdom zodpovedaná len všeobecne, keďže v odôvodnení napadnutého rozhodnutia je konštatovaná zákonnosť vykonaných dôkazov bez zaujatia relevantného stanoviska k uvedenému tvrdeniu sťažovateľky.</p> <p>Vzhľadom na uvedené zistenia považuje ústavný súd sťažovateľkou napádané rozhodnutie najvyššieho súdu za arbitrárne a nepreskúmateľné a rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal úhradu trov konania.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03, m. m. III. ÚS 226/06, III. ÚS 283/2010, I. ÚS 238/06, III. ÚS 24/2010, III. ÚS 281/2010, III. ÚS 279/09</p> <p>Ústavný súd Českej republiky: III. ÚS 89/99, II. ÚS 334/02</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>daň-odpočet dane</p>

	daň-z pridanej hodnoty práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu daň-daňové konanie
--	--

spisová značka	I. ÚS 321/2015
populárny názov	Podanie dovolania po vykonaní uloženého peňažného
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	09.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 40 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1
analytická právna veta	Odopretie práva podať dovolanie odsúdenému len z dôvodu, že sa na neho v dôsledku vykonania mu uloženého peňažného trestu hľadí ako keby nebol odsúdený, neprimeraným spôsobom a v rozpore s podstatou a účelom inštitútu dovolania obmedzuje prístup odsúdeného k súdnej ochrane, čím zasahuje do podstaty a zmyslu základného práva na súdnu ochranu.
skutkový stav a základné fakty	Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v spojení s uznesením Krajského súdu Žilina (ďalej len „krajský súd“) uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania, za čo mu bol uložený peňažný trest, náhradný trest odňatia slobody vo výmere desať dní a trest prepadnutia veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sťažovateľom podané dovolanie odmietol. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu. Pre úplnosť je potrebné skonštatovať, že okresný súd Žilina rozsudkom (svojím prvým rozhodnutím vo veci, pozn.) rozhodol o oslobodení sťažovateľa z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný. Krajský súd uznesením (svojím prvým rozhodnutím vo veci, pozn.) rozhodol o zrušení rozsudku okresného súdu a vrátení veci na ďalšie konanie.
z odôvodnenia	Sťažnosť sťažovateľa smerovala v jej prvej rovine voči uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým tento súd odmietol sťažovateľom podané dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok v jeho právoplatne skončenej trestnej veci a v druhej rovine svojej argumentácie sťažovateľ brojí voči predovšetkým skutkovým záverom vyplývajúcim z uznesenia krajského súdu, ktorým bolo zamietnuté ním podané odvolanie voči rozsudku okresného súdu, ktorým bol odsúdený za prečin nebezpečného vyhrážania. Najvyšší súd odôvodnil svoje rozhodnutie o odmietnutí dovolania tým, že výkonom peňažného trestu a trestu prepadnutia veci zo strany sťažovateľa došlo k zahladeniu odsúdenia, a teda už od času pred podaním dovolania sa naňho hľadelo, akoby nebol odsúdený. Podľa najvyššieho súdu stav zahľadania odsúdenia znamená, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia a teda jeho dôsledkom musí byť aj to, že podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku už neprichádza do úvahy. Najvyšší súd vychádzajúc zo zákonnej fikcie neodsúdenia sťažovateľa považuje jeho dovolanie za neprípustné, lebo nesmeruje proti existujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému by ho bolo možné podať. Ústavný súd vo veci sp. zn. PLz. ÚS 4/2015 z 18. marca 2015 v podstatnom uviedol, že je toho názoru, že z hľadiska prípustnosti podania dovolania je bez významu, či sa v dôsledku zahľadania odsúdenia hľadí na osobu odsúdeného ako na osobu, ktorá odsúdená nebola, keďže z hľadiska prípustnosti podania dovolania je rozhodujúce to, či existuje odsudzujúce rozhodnutie a či toto odsudzujúce rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Tomuto záveru plne korešponduje aj znenie citovaného ustanovenia § 165 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého odsudzujúcim rozsudkom je rozsudok, ktorým súd obžalovaného uznal za vinného. Podmienkou podania dovolania je teda existencia už samotného odsúdenia páchatel'a - podmienkou podania dovolania nie je absencia zahľadania odsúdenia spojená so zákonnou fikciou neodsúdenia. Fikcia neodsúdenia sťažovateľa vyplýva z vykonania uloženého peňažného trestu na

základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku, pričom odopretím práva podať dovolanie proti takémuto právoplatnému rozhodnutiu by nebolo možné naplniť deklarovaný účel inštitútu dovolania, ktorým je odstrániť účinky založené nezákonným právoplatným rozhodnutím.

Existencia odsudzujúceho rozhodnutia totiž uplatnením fikcie neodsúdenia nezaniká, pričom trest, ktorý odsúdený vykonal a ktorý bol odsúdenému zahladený, má stále platný právny základ v odsudzujúcom rozhodnutí.

a) Aj po zahlodení odsúdenia spojeného so zákonnou fikciou neodsúdenia tak zostávajú zachované účinky spojené s vykonaným a zahladeným trestom vo vzťahu k odsúdeniu, a to v prvom rade vo forme záznamu v odpise z registra trestov, pričom práve odpis z registra trestov bez evidovaného odsúdenia páchatel'a je zákonnou podmienkou a predpokladom na plné uplatnenie subjektívnych práv páchatel'a, napr. práva na zamestnanie, a to práve v prípade v štátnej správe.

b) So zahlodením odsúdenia páchatel'a nezanikajú ani ďalšie účinky spojené s uloženým, ale zahladeným trestom, ako je napr. strata vážnosti v spoločnosti, keď účelom uloženého trestu je okrem iného aj vyjadriť morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou, ktorý je naplnený už právoplatným uložením trestu, pričom jeho vykonaním a následným zahlodením tieto účinky nezanikajú a nie sú ani automaticky reparované.

c) Vzhľadom na to, že existencia odsudzujúceho rozhodnutia uplatnením fikcie neodsúdenia nezaniká, nemôže odsúdený v súvislosti s jeho vykonaním žiadať ani napr. náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, keďže existencia právoplatného odsudzujúceho rozhodnutia znamená, že trest bol uložený v súlade so zákonom.

d) Vykonaný a zahladený trest postihuje páchatel'a aj sekundárne, keď už samotné právoplatné rozhodnutie, ktorým bol páchatel' uznaný za vinného a bol mu uložený trest, zakladá pre poškodeného právny titul na uplatnenie práva na náhradu škody a trov v civilnom konaní (pokiaľ náhrada škody nebola poškodenému priznaná už v trestnom konaní).

e) Pokiaľ ide o nepriaznivé účinky spojené s odsúdením, k zániku ktorých nedochádza ani zahlodením odsúdenia, je napokon potrebné osobitne zdôrazniť, že fikcia, v zmysle ktorej sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený, nelikviduje samotný fakt spáchania činu, nebráni tomu, aby súd pri hodnotení osoby páchatel'a v neskoršom trestnom konaní pre iný trestný čin prizeral na skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin, a aby z tohto vyvodil príslušné závery z hľadiska sklonu páchatel'a k trestnej činnosti a podobne.

Podľa názoru ústavného súdu osobe, ktorej odsúdenie bolo zahladené, nemožno odňať možnosť podať dovolanie proti odsudzujúcemu rozhodnutiu len z toho dôvodu, že jej odsúdenie bolo zahladené, keďže by sa jej tým odňala možnosť, aby (v prípade odôvodnenosti dovolania) v konečnom dôsledku dosiahla zrušenie rozhodnutia o svojom odsúdení, a teda dosiahla odstránenie už uvedených negatívnych dôsledkov odsúdenia.

Odopretie práva podať dovolanie odsúdenému len z dôvodu, že sa na neho v dôsledku vykonania mu uloženého peňažného trestu hľadí ako keby nebol odsúdený, neprimeraným spôsobom a v rozpore s podstatou a účelom inštitútu dovolania obmedzuje prístup odsúdeného k súdnej ochrane, čím zasahuje do podstaty a zmyslu základného práva na súdnu ochranu.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. K výkladu právnych predpisov v generálnej rovine ústavný súd už judikoval, že „Výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva. Medzera v právnej úprave nemôže mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného v ústave. V takomto prípade je potrebné použiť taký výklad, ktorý by základné právo nielenže neporušoval, ale naopak, garantoval“.

Ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd, rozhodujúc o sťažovateľom podanom dovolaní, postupoval reštriktívne a nevykonal ústavne súladný výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku, keď svoj záver o odmietnutí sťažovateľom podaného dovolania založil na závere o vykonaní uloženého peňažného trestu a zahlodení sťažovateľovho odsúdenia, čím tak porušil

	<p>sťažovateľom označené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.</u></p> <p><u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011, IV. ÚS 186/07, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06, IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07, PLz. ÚS 4/2015, II. ÚS 31/04, I. ÚS 30/99.
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	dovolanie-dovolacie konanie výkon trestu

spisová značka	I. ÚS 355/2015
populárny názov	Zásada kontradiktórnosti a rovnosti zbraní
sudca spravodajca	JUDr. Marianna Mochnáčová PhD.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. c Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. d Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd zvyrazňuje, že požiadavka „kontradiktórnosti konania“ sa v judikatúre ESLP chápe skôr formálne – z jej hľadiska nie až tak veľmi záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu, čo v okolnostiach danej veci platí o to viac, keďže v hre je trestnoprávna represia, ktorá je v podmienkach právneho štátu prostriedkom „ultima ratio“.
skutkový stav a základné fakty	Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere dva roky a osem mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Krajský súd uznesením sťažovateľom podané odvolanie zamietol a najvyšší súd uznesením sťažovateľom podané dovolanie odmietol. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.
z odôvodnenia	Sťažovateľ v sťažnosti poukázal na to, že krajský súd ako odvolací súd a najvyšší súd ako dovolací súd sa s nevyhovením jeho návrhu na vykonanie dokazovania nielenže nevysporiadali ústavne akceptovateľným spôsobom, ale nevysporiadali sa s ním žiadnym spôsobom, čím došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces a zároveň dodal, že s uvedeným postupom porušovateľov súvisí aj porušenie jeho práva na obhajobu. Sťažovateľ taktiež poukázal na to, že najvyšším súdom mu nebolo doručené vyjadrenie prokurátora, a tak nemal možnosť oboznámiť sa s ním a vyjadriť sa k nemu, čím taktiež došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (porušenie zásady kontradiktórnosti a rovnosti zbraní). Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy a tiež na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma. Ústavný súd ďalej uviedol, že rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej musí predchádzať jeho postup

	<p>zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade predovšetkým s dohovorem), najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie.</p> <p>Ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci uzatvoril, že z princípu kontradiktórnosti konania tiež vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie jeho odporcu (protistrany v súdnom konaní) právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť; nezáleží pritom, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie.</p> <p>Sťažovateľ podal mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie okresnému súdu, ktorému bolo následne doručené písomné vyjadrenie Okresnej prokuratúry Martin (ďalej len „okresná prokuratúra“), pričom spisový materiál týkajúci sa predmetnej veci bol doručený najvyššiemu súdu. Následne bol spisový materiál vrátený z najvyššieho súdu späť okresnému súdu, a to z dôvodu nutnosti doručiť poškodeným ako stranám v trestnom konaní sťažovateľom podané dovolanie. Spisový materiál bol opätovne predložený najvyššiemu súdu, ktorý sťažovateľom podané dovolanie odmietol. Z uvedeného je teda zrejmé, že najvyšší súd konal nesústredene už v čase, keď vrátil vec okresnému súdu ako predčasne predloženú s pokynom na doručenie sťažovateľom podaného dovolania poškodeným, keďže mal a mohol poveriť okresný súd aj vykonaním doručenia vyjadrenia okresnej prokuratúry sťažovateľovi a jeho právnomu zástupcovi, alebo tak mal učiniť sám.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že:</u> <u>Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené boli.</u> <u>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.</u> <u>Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.</u></p> <p>Ústavný súd riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľom predostretými námietkami (totožnosť skutku, odmietnutie návrhov na doplnenie dokazovania, nedostatočné vysporiadanie sa s obhajobnými námietkami sťažovateľa) smerujúcimi a atakujúcimi aj uznesenie krajského súdu, keďže práve z dôvodu zrušenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie má najvyšší súd nielen možnosť, ale aj povinnosť v rozumne dostatočnej miere vysporiadať sa opätovne aj s námietkami sťažovateľa, ktoré sú predmetom tejto podanej sťažnosti, a následne o nich rozhodnúť v rámci dovolacieho konania. Z uvedených dôvodov ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhovel.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, I. ÚS 49/01, I. ÚS 1/03, III. ÚS 313/05, IV. ÚS 35/02, III. ÚS 186/02, PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011</p> <p>EŠLP: Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002, § 45 a 46, rozsudok EŠLP vo veci De Haes a Gijssels v. Belgicko z 24. 2. 1997, § 53, m. m. vec K. S. proti Fínsku, rozsudok EŠLP z 31. 5. 2001; vec F. R. proti Švajčiarsku, rozsudok EŠLP z 28. 6. 2001</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	dovolanie-dovolacie konanie konanie-kontradiktórnosť

spisová značka	I. ÚS 373/2015
populárny názov	Kritériá pre určenie ceny elektriny
sudca spravodajca	Milan Čalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a	Nález – Nález

spôsob vybavenia	
dátum rozhodnutia	25.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 1 písm. a Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1
analytická právna veta	V danom prípade sa najvyšší súd v napádanom rozsudku v kontexte uvedeného nevysporiadal s dopadom nezákonného postupu distribútora siete, ktorý podmienky a spôsob vykonania funkčnej skúšky nestanovil explicitne vo svojom prevádzkovom poriadku v záujme právnej istoty neurčitého počtu prevádzkovateľov zariadení na výrobu el. energie z obnoviteľných zdrojov pre účely ich jednotnej aplikácie vo všetkých obdobných prípadoch, ale túto nezákonnosť, navyše v konaní o jej preskúmanie (podľa druhej hlavy V. časti OSP) najvyšší súd ústavne neudržateľným spôsobom ospravedlnil a konvalidoval svojím subjektívnym výkladom nemajúcim oporu v jasných ustanoveniach zákona o podpore OZE a vyhlášky o cenovej regulácii.
skutkový stav a základné fakty	Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sa sťažovateľ podanou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad pre reguláciu“) ako prvostupňového správneho orgánu v spojení s rozhodnutím Regulačnej rady Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „regulačná rada“) ako druhostupňového správneho orgánu, ktorými označené správne orgány rozhodli o cene za 1 MWh elektriny pre rok 2012 vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení (solárne panely, ďalej len „zariadenie na výrobu elektrickej energie“) prevádzkovanom sťažovateľom ako výrobcou elektriny, a to na základe zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o podpore OZE“) v spojení s vyhláškou, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike (ďalej len „vyhláška o cenovej regulácii“). Krajský súd rozsudkom žalobu sťažovateľa proti označeným rozhodnutiam úradu pre reguláciu a regulačnej rady zamietol stotožniac sa s ich závermi, s ktorými sa stotožnil v odvolacom konaní aj najvyšší súd v napádanom rozsudku. V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľ namietal arbitrárnosť rozhodnutia najvyššieho súdu z dôvodu nedostatkov jeho odôvodnenia, v ktorom absentuje odkaz na právne normy, ktoré boli podkladom rozhodnutia, ba, navyše, najvyšší súd porušenie imperatívu daného SSE – Distribúcií ako správcovi distribučnej siete v § 5 ods. 14 zákona o podpore OZE spočívajúceho v povinnosti upraviť vo svojom prevádzkovom poriadku spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky zariadení na výrobu elektrickej energie podľa sťažovateľa úplne bezprecedentne ospravedlnil a túto nezákonnosť (v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu) konvalidoval odkazom na znenie interného protokolu o funkčnej skúške vydaného SSE – Distribúciou. Podľa sťažovateľa v dôsledku toho, že napriek zrejmej absencii transparentných podmienok na vykonanie funkčnej skúšky v prevádzkovom poriadku SSE – Distribúcia najvyšší súd prisúdil právnu relevanciu podpisu protokolu o vykonaní funkčnej skúšky ako skutočnosti rozhodnej pre posúdenie dátumu uvedenia zariadenia na výrobu el. energie do prevádzky, t. j. jeho pripojenia do distribučnej siete, od ktorého sa následne odvíja cena za 1 MWh vyrobenej elektrickej energie, a to aj napriek tomu, že zákon vyslovene uvádza, že časom uvedenia zariadenia do prevádzky je dátum, kedy bola úspešne vykonaná funkčná skúška“, t. j. dátum jeho faktického pripojenia do distribučnej siete. V neposlednom rade sťažovateľ namietal, že v dôsledku rozhodnutia najvyššieho súdu stotožniaceho sa s názorom krajského súdu, ako aj správnych orgánov došlo aj k zásahu do jeho práva na podnikanie.
z odôvodnenia	Z citovaného vyplýva, že najvyšší súd sa v napádanom rozsudku v celom rozsahu stotožnil so svojím rozhodnutím v inej obdobnej veci, podľa ktorého predpokladom úspešného vykonania, resp. zavŕšenia vykonania funkčnej skúšky nie je dátum jej faktického vykonania, ale že týmto rozhodným dátumom, od ktorého sa v konečnom dôsledku odvíja určenie ceny za elektrickú energiu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov, je dátum vystavenia protokolu o úspešnom

vykonaní funkčnej skúšky.

Z relevantných ustanovení vyhlášky o cenovej regulácii vyplýva, že relevantnou skutočnosťou pre určenie ceny elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie je čas uvedenia zariadenia na výrobu el. energie do prevádzky, pričom podľa zákona o podpore OZE zariadenie na výrobu el. energie sa považuje za uvedené do prevádzky dňom úspešného vykonania funkčnej skúšky pripojenia tohto zariadenia výrobcu elektriny do distribučnej sústavy, ktorej spôsob a podmienky vykonania má byť podľa zákona o podpore OZE určený v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Súčasne zo zákona o podpore OZE vyplýva, že funkčná skúška je úspešne vykonaná, ak zariadenie výrobcu elektriny spĺňa technické podmienky na pripojenie do distribučnej sústavy, o čom vydá prevádzkovateľ distribučnej sústavy výrobcovi elektriny doklad o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky do 10 dní odo dňa jej vykonania.

Z rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že aj napriek dokazovaniu zistenej skutočnosti, že SSE – Distribúcia ako správca distribučnej siete si v rozpore s imperatívom daným mu zákonom o podpore OZE spočívajúceho v povinnosti upraviť vo svojom prevádzkovom poriadku spôsob a podmienky vykonania funkčnej skúšky túto povinnosť neplnil, takže distribútor objektívnym a úradom pre reguláciu (ktorý schvaľuje prevádzkový poriadok distribútorov) preskúmateľným spôsobom neurčil, kedy považuje funkčnú skúšku za vykonanú, najvyšší súd túto nezákonnosť, paradoxne v konaní o preskúmanie zákonnosti, opomenul, resp. prehliadol a pri ustálení rozhodného času na vykonanie funkčnej skúšky tento nedostatok zaplátal svojím výkladom o nutnosti prisúdiť v tomto smere právnu relevanciu internému protokolu správcu distribučnej siete o vykonaní funkčnej skúšky, výklad formy (usporiadania) ktorého je však vzhľadom na jeho všeobecnú nezáväznosť, a teda aj nevyhnutnosť značne polemický.

V tejto súvislosti najvyšší súd pri vyhodnotení relevantného dátumu uvedenia zariadenia sťažovateľa na výrobu elektrickej energie do prevádzky, t. j. pri určení dátumu vykonania funkčnej skúšky tohto zariadenia, neprisúdil primárne dôležitosť zneniu zákona, podľa ktorého sa všeobecne rozumie časom uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky dátum, kedy bola úspešne vykonaná funkčná skúška pripojenia zariadenia výrobcu elektriny do sústavy, pričom funkčná skúška je úspešne vykonaná, keď zariadenie výrobcu elektriny spĺňa technické podmienky na pripojenie do sústavy, ale v tomto smere najvyšší súd absolútne bezprecedentne, ústavne neudržateľným spôsobom, v rozpore so zákonnými ustanoveniami pripísal dôležitosť aj tzv. administratívnej kontrole vykonania funkčnej skúšky riaditeľom podpisujúcim za distribútora protokol o úspešnom vykonaní funkčnej skúšky. Najvyšší súd sa však v tomto smere nevysporiadal s tým, či zákon o podpore OZE alebo vyhláška o cenovej regulácii spája alebo nespája s týmto protokolom o funkčnej skúške nejaký právom predpokladaný príčinný následok, ktorým je určenie ceny za výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov.

V danom prípade sa najvyšší súd v napádanom rozsudku v kontexte uvedeného nevysporiadal s dopadom nezákonného postupu distribútora siete, ktorý podmienky a spôsob vykonania funkčnej skúšky nestanovil explicitne vo svojom prevádzkovom poriadku v záujme právnej istoty neurčitého počtu prevádzkovateľov zariadení na výrobu el. energie z obnoviteľných zdrojov pre účely ich jednotnej aplikácie vo všetkých obdobných prípadoch, ale túto nezákonnosť, navyše v konaní o jej preskúmanie najvyšší súd ústavne neudržateľným spôsobom ospravedlnil a konvalidoval svojím subjektívnym výkladom nemajúcim oporu v jasných ustanoveniach zákona o podpore OZE a vyhlášky o cenovej regulácii.

Okrem toho sa najvyšší súd v odôvodnení svojho napádaného rozsudku síce argumentačne odvolal na iné svoje rozhodnutie v obdobnej veci, avšak neindikoval príznaky a špecifiká typické pre tento konkrétny posudzovaný prípad v interakcii na odvolacie námietky sťažovateľa, ktoré tak ostali nezodpovedané. Najvyšší súd sa taktiež nevysporiadal s tým, že v roku 2012 v súvislosti s iným zariadením na výrobu el. energie tiež vo vlastníctve sťažovateľa úrad pre reguláciu rozhodol celkom opačne.

Vzhľadom na uvedené nedostatky odôvodnenia napádaného rozhodnutia

	<u>najvyššieho súdu ústavný súd rozhodol tak, že: Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené bolo. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľovi priznal úhradu trov právneho zastúpenia.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 13/00
súvisiace právne predpisy	zák. č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie
klúčové slová	správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov

spisová značka	I. ÚS 398/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o náhradu škody
sudca spravodajca	JUDr. Marianna Mochnáčová PhD.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	09.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Využitie možností daných účastníkovi konania procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní síce spôsobuje predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné prieťahy.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práva vyplývajúceho z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody začatom na základe žaloby, ktorá bola okresnému súdu doručená 25. januára 2011.
z odôvodnenia	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že po právnej a skutkovej stránke vec nemožno hodnotiť za právne ani skutkovo zložitú, pričom je však potrebné uviesť, že rozhodnutie vo veci si vyžadovalo vypracovanie znaleckých posudkov, čo prispelo ku faktickej zložitosti veci, a tým aj k predĺženiu konania. 2. Pri hodnotení podľa druhého hodnotiaceho kritéria, t.j. správania sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd nezistil významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom. Sťažovateľka síce navrhovala vo veci vypracovanie znaleckých posudkov, čo prispelo k predĺženiu konania, avšak využitie možností daných účastníkovi konania procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní nemožno kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné prieťahy. 3. Napokon ústavný súd hodnotil aj postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov v konaní (tretie hodnotiace kritérium), pričom zistil, že celková doba nečinnosti okresného súdu predstavovala takmer 29 mesiacov. Napadnuté konanie bolo tiež poznačené nesústredenou činnosťou, keď okresný súd napriek tomu, že išlo o konanie oslobodené od platenia súdnych poplatkov, vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku 6 mesiacov po podaní návrhu. Obranu okresného súdu spočívajúcu v argumentácii o opakovaných zmenách zákonných sudcov z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu

	<p>ústavný súd neakceptoval. Námitka pretrvávajúceho vysokého nápadu vecí či námietka častých zmien zákonných sudcov, neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy či dokonca technická nefunkčnosť súdu nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Ústavný súd opakovane konštatoval, že aj v prípade osobných prekážok na strane sudcu môže dôjsť ku porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Je vecou štátu a organizácie práce súdov, aby za situácie, keď tomu nebráni žiadna zákonná prekážka, nedochádzalo ku zbytočným prietahom v konaní.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadostučinenie v sume 2 000 € a právo na úhradu trov konania. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhoveli.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	prietahy v konaní-nečinnosť

Nález - prietahy:

spisová značka	I. ÚS 251/2015
populárny názov	Prietahy v exekučnom konaní
sudca spravodajca	JUDr. Marianna Mochnáčová PhD.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	16.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát povinnosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práva vyplývajúceho z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v exekučnom konaní od 14. septembra 2012. Sťažovateľka podala návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému 13. júla 2012 a okresný súd 14. septembra 2012 vydal súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie.
z odôvodnenia	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitnosť veci, ústavný súd konštatoval, že exekučné konanie spravidla treba považovať za konanie tak po právnej stránke, ako aj po stránke faktickej (skutkovej) za pomerne jednoduché. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom na nariadenie exekúcie. Zmyslom exekučného konania je nútená realizácia práv oprávneného, keďže povinný dobrovoľne nespĺnil, resp. čiastočne nespĺnil povinnosti uložené v právoplatnom exekučnom titule. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria – správania sťažovateľky v predmetnom konaní ústavný súd konštatoval, že nezistil nič, čo by svedčilo o tom, že

	<p>sťažovateľka svojím správaním prispela k predĺženiu tohto konania a ani okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti sťažovateľke nevyčítal žiaden podiel na doterajšej dĺžke predmetného konania.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd zistil, že okresný súd 14. decembra 2012 svojím uznesením rozhodol o námietkach povinného proti exekúcii, ktoré mu boli predložené súdnym exekútorom 26. októbra 2012. V období od 21. januára 2013 (okresnému súdu bolo doručené odvolanie oprávnenej proti uzneseniu zo 14. decembra 2012) až do 28. apríla 2015 (pokyn súdnej kancelárii zaslať podané odvolanie oprávnenej povinnému, aby sa k nemu v lehote 10 dní vyjadril, a následne predložiť predmetnú vec krajskému súdu), t. j. v období trvajúcom viac ako 2 roky a 5 mesiacov v tejto veci okresný súd nevykonal žiadny procesný úkon smerujúci k jej rozhodnutiu. Okresný súd bol v uvedenom období nečinný bez toho, aby jeho ďalšiemu postupu bránila zákonná prekážka, pričom táto doba významným spôsobom ovplyvnila celkovú dĺžku predmetného konania a možno ju označiť za dlhotrvajúci zbytočný prieťah v konaní. Označené obdobie ako prieťah vzniknutý v predmetnom konaní uznal aj predseda okresného súdu vo svojej odpovedi na výzvu ústavného súdu.</p> <p>Obranu okresného súdu spočívajúcu vo vysokom nápade vecí ako dôvodu, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prieťahy v konaní, ústavný súd neakceptoval. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát povinnosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Tento právny názor je konformný s judikatúrou EŠLP.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a právo na úhradu trov konania. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>exekúcia-exekučné konanie</p> <p>súd-nečinnosť</p> <p>prieťahy v konaní-nečinnosť</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prieťahov</p>

spisová značka	I. ÚS 342/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o vyporiadanie BSM
sudca spravodajca	JUDr. Marianna Mochnáčová PhD.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd zdôrazňuje, že samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa nachádza vo väzbe, resp. vo výkone trestu odňatia slobody, neznamená, že nemá právo zúčastniť sa pojednávania.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva vyplývajúceho z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov

	začatom na základe návrhu sťažovateľa doručeného súdu 8. júna 2007.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že po právnej stránke ide o konanie o vyporiadanie BSM po rozvoze manželstva, ktoré patrí k štandardnej rozhodovacej činnosti súdov. Po skutkovej stránke tiež nemožno hodnotiť vec ako zložitú.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa druhého hodnotiaceho kritéria, ktorým je správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd zistil, že sťažovateľ návrhom doručeným súdu 18. novembra 2011 navrhol zastaviť konanie z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na právneho zástupcu a proti uzneseniu, ktorým okresný súd tomuto návrhu nevyhovel, podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd uznesením z 31. mája 2012 rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu z 9. januára 2012 potvrdil. Sťažovateľ taktiež viackrát žiadal o odročenie pojednávania, raz z dôvodu, že jeho právny zástupca si nestihol naštudovať spis, pričom však nepreukázal skutočnosť, že má právneho zástupcu (pojednávanie nariadené na deň 16. december 2013), inokedy z dôvodu, že požiadal Centrum právnej pomoci o ustanovenie právneho zástupcu a odmietol vypovedať bez právneho zástupcu (pojednávanie nariadené na deň 12. marec 2014), pričom dňa 21. augusta 2014 Centrum právnej pomoci okresnému súdu oznámilo, že konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci sťažovateľovi bolo zastavené z dôvodu, že sťažovateľ nedoložil požadované doklady. Na pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 31. januára 2014 sa sťažovateľ nedostavil bez ospravedlnenia. Dňa 2. mája 2015 žiadal o vydanie predbežného opatrenia a napriek tomu, že tento návrh sťažovateľa nemal žiadny súvis s prerokúvanou vecou, sťažovateľ podal proti uzneseniu súdu, ktorým bol tento návrh zamietnutý, odvolanie, v dôsledku čoho musel byť spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že konanie sťažovateľa významnou mierou prispelo k neprimeranej dĺžke konania, hoci platí zásada, že práva platia len bdelym (vigilantibus iura). V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd zo spisu vyžiadaného z okresného súdu zistil v postupe súdu v období od 2. novembra 2007, kedy sťažovateľ zaplatil súdny poplatok, do 29. júla 2013, kedy okresný súd nariadil pojednávanie na 16. október 2013, zbytočné prieskumy, ktoré boli zapríčinené nečinnosťou, neefektívnou a nesústredenou činnosťou súdu. Postup okresného súdu, keď namiesto zabezpečenia účasti sťažovateľa na pojednávaniach prostredníctvom eskorty vykonal od 26. mája 2008 množstvo úkonov, aby zabezpečil výsluch sťažovateľa v Ústave na výkon trestu, ktorý bol v dôsledku takéhoto postupu zrealizovaný až 16. februára 2010, hodnotí ústavný súd ako neefektívny. Ako nesústredenú činnosť okresného súdu hodnotí ústavný súd skutočnosť, že potom, ako samotná odporkyňa na pojednávaní 19. mája 2010 trvala na tom, aby bol sťažovateľ osobne prítomný na pojednávaní, okresný súd sťažovateľovi predvolanie na pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť 20. októbra 2010, nezaslal. Od 8. augusta 2012, kedy bol spis vrátený z krajského súdu, do 29. júla 2013, kedy súd nariadil termín pojednávania na 16. október 2013, bol okresný súd takmer rok nečinný.</p> <p>Ústavný súd zároveň konštatoval, že celková dĺžka konania, keď od podania návrhu uplynulo už viac ako 8 rokov a vo veci nebolo rozhodnuté ani na prvom stupni, je neakceptovateľná.</p> <p>Sťažovateľ žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 8 000 €. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliada okrem iného na význam veci pre sťažovateľa, jeho správanie a dĺžku konania. Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia neprichádzalo, a to z viacerých dôvodov. K prieskumom v konaní podstatnou mierou prispel sám sťažovateľ správaním v konaní pred okresným súdom. Z takéhoto správania sťažovateľa v spojení s jeho návrhom na zastavenie konania ústavný súd zároveň usudzuje, že sťažovateľ nemá záujem na meritórnem rozhodnutí, a teda vec nemá pre neho</p>

	<p>podstatný význam. Navyše, je potrebné uviesť, že sťažovateľ svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ničím relevantným neodôvodnil.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi nepriznal finančné zadosťučinenie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal nárok na úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>prietahy v konaní-neeфекtívny postup</p> <p>prietahy v konaní-nečinnosť</p>

spisová značka	I. ÚS 350/2015
populárny názov	Prietahy v konaní o vydanie veci
sudca spravodajca	JUDr. Marianna Mochnáčová PhD.
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	25.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania v trvaní 9 rokov bez právoplatného skončenia veci (zohľadňujúc aj predchádzajúce konanie v trvaní viac ako štyri roky na krajskom súde v danej veci), ako aj berúc do úvahy neefektívnosť činnosti okresného súdu ústavný súd dospel k názoru, že okresný súd svojím postupom spôsobil zbytočné prietahy v konaní, čím došlo u sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva vyplývajúceho z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom okresného súdu v konaní o vydanie veci, v ktorom má procesné postavenie odporcu. Predmetné konanie začalo na základe uznesenia krajského súdu z 13. mája 2002, ktorým bol vzájomný návrh navrhovateľa (v danom konaní v opačnom procesnom postavení) vylúčený na samostatné konanie. Na základe uznesenia najvyššieho súdu bol spis krajského súdu postúpený okresnému súdu ako súdu príslušnému na konanie 31. októbra 2006.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že predmetné konanie môže v danej veci predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci so zodpovedaním otázok týkajúcich sa presného označenia a identifikácie dokladov, ktorých vydania sa navrhovateľ domáha. Z hľadiska posudzovania právnej zložitosti takéto konanie nemožno považovať za zložité. Právna úprava je obsiahnutá v Občianskom zákonníku, pričom aj metodika postupu súdov v takýchto veciach je ustálená a podporená stabilizovanou</p>

	<p>judikatúrou. Žaloby takéhoto typu tvoria stálu súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.</p> <p>2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred všeobecným súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd z obsahu spisu dospel k záveru, že s'ťažovateľ nezapríčinil priet'ahy v konaní a ani spomalenie postupu okresného súdu, keďže po celý čas namietaného konania z dôvodov na jeho strane boli zrušené a odročené iba dve pojednávania nariadené okresným súdom. Na druhej strane ústavný súd vzal do úvahy, že navrhovateľ v doterajšom priebehu konania viackrát menil, resp. upresňoval žalobný petit, pričom okresný súd sa musel s týmito procesnými úkonmi vysporiadať, čo malo objektívne vplyv na doterajšiu dĺžku namietaného konania.</p> <p>3. Pokiaľ ide o tretie kritérium podstatné pre skúmanie existencie zbytočných priet'ahov v konaní, ktorým je samotný procesný postup okresného súdu, ústavný súd konštatoval, že z priebehu namietaného konania vyplýva, že spis bol postúpený okresnému súdu ako súdu príslušnému na konanie 31. októbra 2006. Prvý rozsudok okresného súdu v danej veci bol vydaný 24. júna 2008. Predmetné prvostupňové rozhodnutie bolo na základe odvolania s'ťažovateľa zrušené uznesením krajského súdu z 9. novembra 2010 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Na odvolacom súde sa spis okresného súdu nachádzal z dôvodu rozhodovania o uvedenom riadnom opravnom prostriedku dva roky. Spis okresného súdu sa na krajskom súde z dôvodu rozhodovania o odvolaniach podaných navrhovateľom nachádzal ešte dvakrát, a to v období od 18. augusta 2011 do 9. januára 2012, ako aj v období od 16. septembra 2013 do 6. decembra 2013. V oboch prípadoch boli uznesenia okresného súdu odvolacím súdom potvrdené ako vecne správne. Uvedené obdobia tak nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu. Z predloženého súdneho spisu vyplýva, že konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené napriek tomu, že vo veci sa uskutočnilo dvanásť pojednávanií (z toho sedem po zrušení prvého rozsudku okresného súdu), čo svedčí o neefektívite postupu okresného súdu v namietanom konaní, pokiaľ ide o organizáciu ním nariadených pojednávanií. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania v trvaní 9 rokov bez právoplatného skončenia veci (zohľadňujúc aj predchádzajúce konanie v trvaní viac ako štyri roky na krajskom súde v danej veci), ako aj berúc do úvahy neefektívnosť činnosti okresného súdu ústavný súd dospel k názoru, že okresný súd svojím postupom spôsobil zbytočné priet'ahy v konaní, čím došlo u s'ťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli a okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd s'ťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a právo na úhradu trov konania. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovel.</p>
použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	priet'ahy v konaní-neefektívny postup konanie-sporové

spisová značka	I. ÚS 376/2015
populárny názov	Priet'ahy v exekučnom konaní
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	09.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1

analytická právna veta	Ústavný súd pri preskúmaní spisu okresného súdu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľka prispela k zbytočným prieťahom v konaní, hoci na druhej strane na jej ťarchu možno pričítať, že od 15. novembra 2010, keď doručila okresnému súdu odvolanie proti jeho uzneseniu zamietnutí jej námietok proti exekúcii, prakticky až do 3. júna 2015, keď podala návrh na zastavenie a odklad exekúcie, sa o svoju vec vôbec nezaujímal (vigilantibus iura), čo ústavný súd zohľadnil pri priznaní výšky finančného zadosťučinenia.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práva vyplývajúceho z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom na tomto súde od roku 2009, v ktorom je v procesnom postavení povinnej.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že po právnej a ani skutkovej stránke nemožno rozhodovanie o návrhu na zastavenie a odklade exekúcie v rámci exekučného konania, ktoré patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, hodnotiť ako zložitú. 2. Druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, je správanie účastníka konania. Ústavný súd pri preskúmaní spisu okresného súdu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľka prispela k zbytočným prieťahom v konaní, hoci na druhej strane na jej ťarchu možno pričítať, že od 15. novembra 2010, keď doručila okresnému súdu odvolanie proti jeho uzneseniu zamietnutí jej námietok proti exekúcii, prakticky až do 3. júna 2015, keď podala návrh na zastavenie a odklad exekúcie, sa o svoju vec vôbec nezaujímal (vigilantibus iura), čo ústavný súd zohľadnil pri priznaní výšky finančného zadosťučinenia. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd preskúmal spis okresného súdu a zistil, že okresný súd bol nečinný od 25. októbra 2010, keď vydal (prostredníctvom súdneho úradníka) uznesenie, ktorým zamietol námietky sťažovateľky proti exekúcii, až do 14. mája 2015, keď o jej odvolaní rozhodol sudca okresného súdu (nečinnosť viac ako 54 mesiacov bez akejkoľvek zákonnej prekážky). Dňa 4. júna 2015 podala sťažovateľka návrh na zastavenie a odklad exekúcie, o ktorom tiež nebolo dosiaľ rozhodnuté. Navyše ústavný súd z príloh k sťažnosti zistil, že 9. februára 2011 oprávnený v exekučnom konaní podal na exekútorskom úrade návrh na zastavenie exekúcie proti povinnej sťažovateľke a následne súdny exekútor 4. mája 2011 postúpil tento návrh okresnému súdu. V spise okresného súdu sa však tieto podania nenachádzali a nie sú zaevidované, čo možno pripísať na ťarchu okresného súdu a jeho administratívy. <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli a okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 300 € a právo na úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prieťahov</p> <p>prieťahy v konaní-nečinnosť</p> <p>exekúcia-exekučné konanie</p> <p>prieťahy v konaní-nečinnosť</p>

spisová značka	I. ÚS 381/2015
-----------------------	-----------------------

populárny názov	Priet'ahy v konaní o náhradu mzdy
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	25.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práva vyplývajúceho z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Sťažovatelia sú účastníkmi tohto konania od roku 1996 v právnom postavení žalobcov.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd dospel k záveru, že preskúmané konanie nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitá - jeho predmetom je konanie vo veci náhrady mzdy z dôvodu neplatného rozviazania pracovného pomeru, teda ide o vec patriacu do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Napokon ani podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietala zložitosť okresným súdom posudzovanej veci. Doterajšia dĺžka namietaného konania teda nebola závislá od zložitosti veci. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania účastníkov súdneho konania, ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by samotní sťažovatelia akýmkoľvek spôsobom prispeli k zbytočným priet'ahom v konaní. 3. Napokon, pokiaľ ide o tretie kritérium podstatné pre skúmanie existencie zbytočných priet'ahov v konaní, ktorým je samotný procesný postup okresného súdu, ústavný súd zdôraznil, že hoci namietané konanie posudzoval ako celok, pre zdôraznenie hodnotenia posledného tretieho kritéria „pomyselne“ rozdelil posudzované konanie okresného súdu na dve časovo na seba nadväzujúce etapy, a to etapu od 7. februára 1996 do 6. mája 2004 a etapu od 7. mája 2004 po súčasnosť. <p>V priebehu prvej etapy konania okresného súdu v čase od podania žaloby do 6. mája 2004, okresný súd nepochybne konal bez zásadnejších priet'ahov a nariadil viacero termínov pojednávania (celkovo 8 pojednávania), z ktorých boli niektoré odročené na iný termín, respektíve na neurčito na doplnenie dokazovania (celkovo 5 pojednávania). V kontexte hodnotenia prvej etapy konania okresného súdu však ústavný súd zdôraznil, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Hoci v rámci prvej posudzovanej etapy konania vedeného okresným súdom bolo do 6. mája 2004 vo veci rozhodnuté spolu trikrát, proti všetkým trom prvostupňovým rozhodnutiam okresného súdu boli zo strany žalovaného podané odvolania, Vo všetkých troch prípadoch boli napadnuté prvostupňové rozhodnutia zo strany krajského súdu zrušené z dôvodu ich nepreskúmateľnosti a z dôvodu potreby vykonania ďalšieho dokazovania zo strany okresného súdu. Uvedené len svedčí o značne nesústredenej a neefektívnej činnosti okresného súdu v posudzovanom konaní.</p> <p>V priebehu druhej, časovo nadväzujúcej etapy konania okresného súdu od 7. mája 2004 po súčasnosť okresný súd v dôsledku pochybenia zákonného sudcu JUDr. Milana Jurka spôsobil v konaní vedenom okresným súdom svojou absolútnou nečinnosťou v trvaní jedenásť rokov extrémne priet'ahy, v dôsledku ktorých došlo k neospravedlňiteľnému porušeniu základného práva sťažovateľov</p>

	<p>podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu porušené bolo a okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prietáhov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľom priznal finančné zadosťučinenie každému v sume po 5 000 € a právo na úhradu trov konania. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	prietahy v konaní-extrémne

spisová značka	I. ÚS 409/2015
populárny názov	Prietahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	09.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	V súvislosti s obrannou argumentáciou okresného súdu, podľa ktorej dôvodom vzniknutého obdobia nečinnosti mali byť súkromné problémy zákonného sudcu okresného súdu, v súvislosti so sťažovateľkou namietaným a ústavou garantovaným základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, nie je možné akceptovať, pretože ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práva vyplývajúceho z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej sumy z titulu nedodržania zmluvných dojednaní v zmluve o dielo. Návrh na začatie predmetného konania podala sťažovateľka na okresný súd 9. januára 2007.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. V súvislosti s prvým kritériom „zložitost' veci“ ústavný súd konanie, ktorého predmetom je spor o zaplatenie konkrétnej finančnej čiastky z titulu nesplnenia zmluvných dojednaní, nepovažuje za právne ani skutkovo zložitú, pretože metodika postupu súdov v týchto veciach je jasná a podporená stabilizovanou judikatúrou. Zložitost' predmetného konania neuvádzal ani samotný okresný súd a nenasvedčuje jej ani charakter okresným súdom vykonaných procesných úkonov v danej veci. 2. V súvislosti s druhým hodnotiacim kritériom, t.j. so správaním sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd nezistil v jej správaní žiadnu takú skutočnosť, ktorá by prispela k predĺženiu posudzovaného konania okresného súdu. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu (tretie hodnotiace kritérium), pričom v jeho postupe zistil jedno výrazné obdobie nečinnosti poznačené absolútnou procesnou pasivitou okresného súdu v trvaní viac ako 3 roky, a to v období od 15. marca 2012, keď sa konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito – do 30. marca 2015, keď okresný súd opätovne vo veci nariadil pojednávanie. V súvislosti s obrannou argumentáciou okresného súdu, podľa ktorej dôvodom vzniknutého obdobia nečinnosti mali byť súkromné problémy zákonného sudcu okresného súdu, v súvislosti so sťažovateľkou namietaným a ústavou garantovaným základným právom na prerokovanie veci

	<p>bez zbytočných prietáhov, nie je možné akceptovať, pretože ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.</p> <p>Ústavný súd v skúmanom postupe okresného súdu zistil aj jeho neefektívny a nesústreďený postup, ktorý mal tiež svoj vplyv na celkové predĺženie skúmaného konania, keď prvýkrát 30. decembra 2008 krajský súd vrátil odvolanie okresnému súdu bez jeho vybavenia kvôli tomu, že okresný súd vec predložil predčasne. Aj druhýkrát krajský súd 26. apríla 2011 zrušil rozsudok okresného súdu kvôli nedostatočne zistenému skutkovému stavu, čo taktiež svedčí o neefektívnej práci a postupe okresného súdu, v dôsledku čoho musela byť vec vrátená na ďalšie konanie okresnému súdu. Vzhľadom na uvedené zistenia nie je možné skúmaný postup okresného súdu v konaní kvalifikovať ako primeraný a plynulý.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadostučinenie v sume 1 500 € a úhradu trov právneho zastúpenia.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prietáhy v konaní-neeefektívny postup

spisová značka	I. ÚS 423/2015
populárny názov	Prietáhy v konaní o určenie vlastníckeho práva
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.12.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd preto dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (štyri roky bez rozhodnutia vo veci samej na prvom stupni, neefektívna činnosť pri znaleckom dokazovaní s reálnym predpokladom, že napadnuté konanie nebude v dohľadnom čase právoplatne skončené) došlo u sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práva vyplývajúceho z označeného článku Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva, v ktorom má procesné postavenie žalobkyne. Žaloba bola okresnému súdu doručená 13. októbra 2011.
z odôvodnenia	Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá: 1. Pokiaľ ide o hodnotenie napadnutého konania z hľadiska zložitosti vecí, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam s prísl. (odstránenie plotu a žumpy, neskôr kovového stĺpa a odkvapovej rúry, časti vývodu plynu, pozn.) patrí do štandardnej agendy všeobecných súdov a v zásade ho nemožno hodnotiť ako právne ani skutkovo zložitú, hoci v tomto prípade skutkovú zložitú veci nemožno jednoznačne vylúčiť, pretože vyplýva i z protichodných výpovedí účastníkov konania, svedkov, znaleckého posudku k predmetu sporu, ktorý bol aj priložený k žalobe, resp. aj iných relevantných dokumentov. Okresný súd na ten účel musel nariadiť

	<p>aj znalecké dokazovanie, avšak vo svojom vyjadrení k sťažnosti prípadnú faktickú zložitosť veci vôbec nenamietať.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľka výrazne prispela k predĺženiu tohto konania. Naopak, v konaní bola aktívna, podala aj sťažnosti na postup okresného súdu a bola aj právne zastúpená advokátom, ktorý sa zúčastňoval nariadených pojednávaní, hoci na druhej strane ústavný súd nemohol tiež prehliadnúť, že priebežne využívala svoje procesné oprávnenia a podávala návrhy na zmenu žaloby, o ktorých musel okresný súd rozhodovať, čím sa konanie predlžovalo.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedeného základného práva, ústavný súd zistil, že to tak je. Z doterajšieho priebehu napadnutého konania vyplýva, že okresný súd síce vykonával jednoduché procesné úkony, urobil aj ohliadku nehnuteľnosti a vyhotovil fotodokumentáciu z nej, ako aj dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a vypočutím účastníkov konania až na štyroch pojednávaniach od októbra 2012 do marca 2013, avšak podľa názoru ústavného súdu konal od 15. apríla 2013, keď zrušil pojednávanie z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania, zjavne nekoncentrovane a neefektívne, pretože samotné konanie celkovo trvá už viac ako štyri roky a do dnešného dňa okresný súd nevydal žiadne rozhodnutie vo veci samej. V tejto súvislosti ústavný súd nemohol súhlasiť s obranou okresného súdu spočívajúcou v personálnych problémoch ako dôvodu, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prieťahy v konaní. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo a okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>zadosťučinenie-priznanie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prieťahov vlastníctvo-vysporiadanie znalec, znalecký posudok-znalecké dokazovanie konanie-efektívnosť prieťahy v konaní-inefektívny postup</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne

vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.